

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

MODTAGET

26 NOV. 2004 14¹⁵

Dato: 26 NOV. 2004

Den Centrale Indlevering

Ministeren
Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

J.nr. 639-510

Høringssvar vedrørende L 114 (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – "Plejetestamenter").

I forbindelse med høringen vedrørende forslag til lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – "Plejetestamenter") har Socialministeriet efter høringsfristens udløb modtaget et svar fra Dansk Sygeplejeråd.

Høringssvaret fra Dansk Sygeplejeråd sendes hermed til Socialudvalgets orientering.

De øvrige høringssvar er tidligere sendt til Socialudvalget.

Der vedlægges et notat med sammenfatning af og bemærkninger til høringssvaret fra Dansk Sygeplejeråd.

Med venlig hilsen

Eva Kjer Hansen

/Charlotte Markussen

Bilag:

Høringssvar fra Dansk Sygeplejeråd til forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – "Plejetestamenter").

Notat med sammenfatning af og bemærkninger til høringssvaret.

Bemærkninger til høringssvar forslag til lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – "Plejetestamenter")

J.nr.: 639-510

	Høringssvar	Bemærkninger
1	Høringssvar af 24. november 2004 fra Dansk Sygeplejeråd	
1.1	Dansk Sygeplejeråd har anført, at der ikke er noget presserende behov for "plejetestamenter", idet der allerede nu er mulighed for at nedskrive ønsker for en fremtidig pleje.	Det er korrekt, at muligheden for at nedskrive ønsker for fremtiden allerede foreligger. Det er dog de færreste mennesker, der nedskriver ønsker for fremtidig pleje. Det er derfor vigtigt at få fokus på, at mennesker, der får en demensdiagnose, vil gøre sig overvejelser om fremtiden. Personer med en demensdiagnose skal have samme ret som alle andre til selv at bestemme over deres liv. Det kan de kun få mulighed for, hvis de på forhånd har tilkendegivet deres ønsker for fremtiden.
1.2	Dansk sygeplejeråd anser det for et problem, at ordet "plejetestamente" anvendes, idet ordet "testamente" normalt har en anden betydning, end den betydning, som det efter lovforslaget skal have.	Der har været mange forslag til, hvordan de vejledende tilkendegivelser i praksis skulle betegnes. Socialministeriet har valgt at bruge et forslag fra Alzheimerforeningen. Det fremgår tydeligt af selve lovteksten og bemærkningerne til lovforslaget, at et "plejetestamente" alene har vejledende karakter. Der er således ikke tale om et testamente i ordets forstand.

1.3	<p>Dansk Sygeplejeråd foreslår, at der sættes fokus på at plejen af senil demente udelukkende bør foretages af uddannet personale.</p>	<p>Socialministeriet har i de senere år haft megen fokus på området. Ministeriet har således gennem de seneste år været med til at igangsætte en lang række formidlings-, udviklings- og uddannelsesinitiativer på ældreområdet for at sikre, at det personale, der er beskæftiget med demente og andre, der ikke kan tage vare på sig selv, har den fornødne kompetence.</p> <p>Der er bl.a. arrangeret regionskonferencer om socialpædagogik og demensomsorg, og der er igangsat et projekt, der skal udvikle socialpædagogiske metoder til anvendelse over for besværlig/uhensigtsmæssig adfærd hos demente mennesker.</p> <p>Socialministeriet har desuden taget initiativ til diplomgivende efteruddannelse på demensområdet.</p>
1.4	<p>Det foreslås, at lovforslaget erstattes af en oplysningspjece, som sætter fokus på det, som mennesker selv kan gøre ved at udarbejde vejledende tilkendegivelser for om den pleje, som de så vidt muligt ønsker.</p>	<p>Der henvises til bemærkningerne til høringssvaret fra Forbundet Af Offentligt Ansatte.</p>

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22,
1060 København K

Den 24. november 2004
Ref.: AH/BHL
Medlems nr.:
Sagsnr.: 0411-0321

Høring over udkast til Forslag til Lov om lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden - "Plejetestamente")

DANSK SYGEPLEJERÅD

The Danish Nurses' Organization

Vimmelskiftet 38
Postboks 1084
DK-1008 København K

Tak for brev om forslag til ændring af lov om social service - Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden - det såkaldte "plejetestamente".

Ekspedition:
Mandag-torsdag 10.00-16.00
fredag 10.00-15.00

Dansk Sygeplejeråd har forespurgt Sygeplejeetisk Råd om deres holdning til forslaget, hvorfor Sygeplejeetisk Råds opfattelse indgår i dette svar.

Tlf. +45 33 15 15 55
Fax +45 33 15 24 55

Vi er som udgangspunkt enige i de intentioner i lovforslaget, som angiver, at plejen af de demente skal være af så høj kvalitet som mulig.

dsr@dsr.dk
www.dsr.dk

Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden

Som Dansk Sygeplejeråd ser det, er behovet for "plejetestamente" ikke presserende. Uddannet personale anvender bevidst elementerne i lovforslaget i deres pleje af patienterne - eksempelvis med livshistorier og notater i plejeplanen.

Borgere, som vil klargøre deres ønsker for en fremtidig pleje for deres pårørende, kan nedskrive en vejledende tilkendegivelse, som kan opbevares sammen med de tilkendegivelser, de evt. har for deres begravelse eller lignende.

Tilkendegivelserne vil med sikkerhed blive modtaget i den ånd, de er afsendt - og fulgt, så vidt det er muligt af plejepersonale, ledere og den kommunale myndighed. Også uden at der er lovgivet om det.

Konsekvenser ved at anvende ordet "plejetestamente"

Vi anser det for et problem, at lovforslaget udvander ordet testamente, det er en farlig vej at betræde. Begrebet testamente skal efter Dansk Sygeplejeråds mening fremstå uantastet med den betydning, det har. Der må aldrig opstå tvivl om, at testator ikke kan stole på, at det, testator ønsker, kommer til at ske.

Vi mener, at ordet "plejetestamente" giver fejlagtig information til borgerne, hvorved forslaget skaber flere problemer, end det løser for borgere, pårørende – og plejepersonale.

Hvis man har et politisk ønske om at udvikle et dokument, hvor et menneske kan udtrykke fremtidige plejeønsker – uden at det får et retskrav på, at det sker, må ordet "testamente" derfor ændres til et udtryk, som holder, hvad det lover over for de borgere, som vil benytte sig af det. Men som udgangspunkt anser vi ikke "plejetestamentet" som et nødvendigt tiltag.

I det følgende vil vi begrunde denne opfattelse:

Bemærkningerne til lovforslaget fastslår, at et "plejetestamente" ikke er bindende som et livstestamente og andre testamenter. Borgeren har f.eks. ikke et retskrav på, at ønskerne i "plejetestamentet" bliver fulgt. "Plejetestamenter" er alene vejledende, så pårørende, kommuner og andre har af gode grunde – som bemærkningerne til lovforslaget beskriver – ikke pligt til at følge dem.

Imidlertid giver ordet testamente en tiltro til og forventning om, at borgere, patienter og pårørende får den pleje og behandling, der er nedskrevet i testamentet.

Hvis denne forudsætning ikke holder, og medarbejdere, ledere og den offentlige myndighed ikke lever op til ønskerne i "plejetestamentet", kan der opstå konflikter parterne imellem.

For plejepersonalet kan det have som konsekvens, at de får samvittighedsnæssige kvaler, når plejeønskerne ikke er gennemførlige, måske af hensyn til andre patienter.

Derudover kan lovforslaget i værste fald give en skævvridning i opmærksomheden på ønsker fra patienter, som har nedskrevet fremtidige vejledende tilkendegivelser, og de patienter, som ikke har nedskrevet deres ønsker.

Redskaber i plejen af mennesker med senil demens og lignende lidelser

Flere borgere vil – med vor tids forbedrede og veludviklede teknologiske og diagnostiske muligheder - tidligere få stillet en demensdiagnose m.v. Tidligere end det nogensinde før har været set i historien.

Det giver tid til, at borgere med disse diagnoser nøje kan overveje, hvad en tiltagende svækkelse af hjernefunktionen betyder for dem. Mange vil se sig om efter mulighed for at afgive en slags forhåndstilkendegivelse om, hvad de ønsker, hvis de med tiden ikke skulle være i stand til at udtrykke det selv, sådan som det ses med livstestamentet. Det er et fuldt forståeligt ønske, som ikke kræver et "plejetestamente", men blot nedskrevne eller mundtlige tilkendegivelser, som i givet fald kan overdrages til de plejefaglige ledere og medarbejdere.

Grundlæggende mener Dansk Sygeplejeråd og Sygeplejeetisk Råd, at ethvert menneske har ret til selvbestemmelse. Samtidig formår alle ikke at udøve deres selvbestemmelsesret af psykiske eller fysiske årsager. Mennesker, der ikke selv kan udøve deres selvbestemmelsesret må derfor have den garanteret og udøvet af andre. Det er et område, der p.t. er stærkt fokus på, også i forhold til eksempelvis magtanvendelse.

Allerede i dag anvender plejepersonalet plejefaglige redskaber f.eks. livshistorier i plejen af demente mennesker. Ligesom også patientens tidligere udtrykte ønsker fortælles videre af en eller flere pårørende, bliver nedskrevet i plejeplanen og anvendt til at planlægge en individuel pleje og omsorg tilpasset patientens ønsker og behov.

Hvis der ingen pårørende eller netværk er, står plejepersonalet naturligvis i en sværere situation, hvis patienten ikke selv kan meddele sig. Det kræver i så fald avancerede plejefaglige metoder at aflæse og kommunikere med patienten.

Pleje af mennesker ramt af senil demens

Vi mener, at respekten for den enkelte borgers identitet og integritet er en grundlæggende værdi for al uddannet plejepersonale. Med basis i dette forsøger sygeplejersker og andre plejegrupper konstant at udvikle plejefaglige redskaber, så patientens tarv bliver varetaget så tæt som muligt på den måde, patienten selv ville have gjort det, hvis det havde været muligt.

Dansk Sygeplejeråd vil gerne være med til at forbedre livsvilkårene for mennesker ramt af senil demens. Pleje af demente patienter er en

meget kompleks sygeplejeopgave, som kræver veluddannede fagprofessionelle med et solidt kendskab til det specielle ved denne patientgruppe.

Velmenende omsorg er ikke nok, viden og højt specialiseret sygepleje er basis for, at plejen lykkes. Af den årsag hører uddannet personale ikke hjemme i plejen af denne patientgruppe.

På den baggrund vil Dansk Sygeplejeråd opfordre Socialministeriet til at sætte fokus på og stille krav om, at pleje af senil demente mennesker udelukkende varetages af uddannet personale, som skal gives bedre mulighed for efteruddannelse. Gerne fulgt op af en undersøgelse, som har fokus på kvaliteten på et plejehjem med uuddannede medarbejdere og et plejehjem med uddannede medarbejdere.

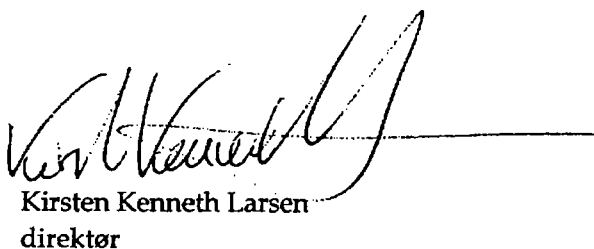
Det ville være et tiltag, der rakte længere end forslaget om et "plejete-stamente", og som kunne bevise sin bæredygtighed på længere sigt.

Dansk Sygeplejeråd foreslår endvidere Socialministeriet at erstatte lovforslaget med en oplysningspjece, som sætter fokus på det, som mennesker selv kan gøre ved at udarbejde vejledende tilkendegivelser om den pleje, de så vidt muligt ønsker. Med en understregning af, som lovforslagets bemærkninger angiver, at det er vejledende.

Dansk Sygeplejeråd stiller sig gerne til rådighed, ligesom vi også er parat til at uddybe vore synspunkter yderligere.

Med venlig hilsen

Connie Kruckow
formand

Kirsten Kenneth Larsen
direktør